

SIERPIEŃ

Kalendarium sierpień 1981

3-5

- Zorganizowany przez „Solidarność” manifestacyjny przejazd kolumny samochodów, autobusów i ciężarówek przez śródmieście Warszawy zostaje zablokowany przez MO na skrzyżowaniu Al. Jerozolimskich i ul. Marszałkowskiej i przeradza się w 3-dniową okupację centralnego ronda stolicy. 5 VIII w całym regionie odbywa się 2-godzinny strajk powszechny.

3-6

- Rozmowy przedstawicieli rządu i „Solidarności” w Warszawie na temat zaopatrzenia w żywność, reformy gospodarczej, dostępu Związku do środków masowego przekazu i projektu ustawy o związkach zawodowych kończą się fiaskiem. Rząd oskarża „Solidarność” o zerwanie rozmów, w prasie rozpoczyna się kampania oskarżająca Związek o dążenie do konfrontacji.
- Z komunikatu Polskiej Agencji Prasowej:

[...] Rząd nadal, jak poprzednio, deklaruje swą gotowość do współdziałania ze wszystkimi związkami zawodowymi na zasadzie partnerstwa i szerokiej współpracy. Kierując się jednak nadrzędnym interesem Państwa Polskiego, jako wspólnego dobra wszystkich obywateli, rząd nie może poddać się dyktatowi.[...] Jednostronną decyzją „Solidarności” zerwane zostały rozmowy, z którymi społeczeństwo polskie wiązało wielkie nadzieje. [...]

7

- Z dokumentów MSW:

[...] sztab MSW, personalnie tow. Stachura, zajmie się sprawą przeciwdziałań „marszowi gwiazdzystemu”, jaki przeciwnik planuje na dni 17-22 sierpnia. Żadna kolumna marszowa nie ma prawa wejść do Warszawy. [...] Ujawniać szeroko nazwiska przestępców z „Solidarności”, zwłaszcza morderców. Operowanie inicjałami nie daje efektu. Tow. Krzysztoporski podniesie tę kwestię w rozmowie z tow. Rakowskim wraz z tematem, że w ogóle czas, aby obnażyć „grzechy” „Solidarności”, np. ile „zeżarli” w hotelu Metropol w dniach 3-5.08.81. [...]

9

- Ukazuje się 1. numer pisma „Solidarność” – [Biuletyn](#) Ziemi Zamojskiej. Redakcję tworzą: Franciszek Leszek Ćwik, Przemko Maria Grafczyński, Wojciech Niewiadomski, Jerzy Rachwald, Maria Wietrzyk, Mirosław Załuski.

10

- Stefan Bratkowski i inni członkowie władz Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich wydają Oświadczenie w sprawie kampanii dezinformacyjnej prowadzonej przez środki masowego przekazu:

[...] Telewizja, radio i część prasy zmuszane są do działań sprzecznych z ich rolą środków porozumienia społecznego. Dramatyzują okoliczności ostatnich wydarzeń i jątrzą, zamiast przedstawiać racje merytoryczne. Potępiają stanowisko partnera niedopuszczonego do głosu. [...]

10-12

- W Gdańsku obraduje KKP. W posiedzeniu bierze udział minister ds. związków zawodowych Stanisław Ciosek. KKP ogłasza „Apel do członków Związku i całego społeczeństwa” o powstrzymanie się od strajków i demonstracji ulicznych oraz przepracowanie ośmiu wolnych sobót do końca roku. Powołane zostają Związkowe Komisje Kontroli Społecznej, które mają zbadać stan zaopatrzenia, dystrybucji towarów, rozdzielnictwa kartek, a także eksport i import towarów. Wzywa się do niepodejmowania do czasu zakończenia obrad I Krajowego Zjazdu Delegatów izolowanych akcji protestacyjnych. KKP oświadcza, że będzie zdecydowanie działać na rzecz ustawowego zagwarantowania (gospodarczej) reformy samorządowej. [...] Reforma objąć powinna także samorząd terytorialny, przekształcając drogą demokratycznych wyborów rady narodowe i Sejm w autentyczne przedstawicielstwa społeczne oraz rozszerzając ich kompetencje wobec administracji państwowej.

13

- Z oświadczenia Rady Głównej Episkopatu Polski:

[...] Rok ten [jaki minął od wydarzeń sierpniowych] jest lekcją i nauką dla społeczeństwa, które poczuło się wolne – a zarazem odpowiedzialne za właściwy kierunek rozwoju kraju. Rok ten jest także lekcją dla rządzących. Musieli się oni przekonać, że nie sposób dalej kierować krajem w oparciu tylko o wąską grupę społeczną. [...] Dał on nam powstanie nowych niezależnych samorządnych związków zawodowych, zarówno robotników i pracowników umysłowych, jak też rolników i rzemieślników. Jest to wartość dla narodu ogromna. [...] Wierzymy, że społeczeństwo jest gotowe do [...] ofiar, jeśli będzie miało pewność, że jego wysiłki nie idą na marne, jeśli będą tworzone oczekiwane struktury odpowiedzialności pracowniczej zarządzaniem warsztatem pracy, jeśli w przygotowywaniu i realizacji reformy gospodarczej będą brały udział wszystkie siły społeczne, a program ten będzie do przyjęcia przez cały naród.[...]

14

- Na Krymie Stanisław Kania i gen. Wojciech Jaruzelski spotykają się z Leonidem Breżniewem. W. Jaruzelski zapewnia: [...] *jeśli zajdzie taka potrzeba, nie zadrzy nam ręka.* [...]

19-20

- Na wezwanie „Solidarności” zostaje podjęta akcja protestacyjna pod nazwą „Dni bez prasy”, polegająca na wstrzymaniu w całym kraju druku i kolportażu gazet codziennych.

20-22

- W Gdańsku odbywa się I Przegląd Piosenki Prawdziwej (reżyseria Marek Karpiński, scenografia Andrzej Czeczot) z udziałem m.in. Jacka Fedorowicza, Przemysława Gintrowskiego, Jacka Kaczmarek, Jacka Kleyffa, Jana Pietrzaka, Andrzeja Rosiewicz, Jana Stanisławskiego, Piotra Szczepanika i Macieja Zembatego. Festiwal prowadzi Daniel Olbrychski. Podczas 2 dni Przeglądu wykonano ok. 90 utworów.

21

- Jerzy Urban zostaje rzecznikiem prasowym rządu.

25

- W Poznaniu spotykają się demokratycznie wybrani rektorzy polskich uczelni; powołują Ogólnopolską Konferencję Rektorów Wyższych Uczelni. Przewodniczącym zostaje wybrany rektor UAM prof. Janusz Ziółkowski.

25-26

- W Moskwie odbywają się rozmowy przedstawiciela polskiego MSW z KGB. Po powrocie do Warszawy płk Tadeusz Kwiatkowski, dyr. Biura Śledczego MSW, składa notatkę:

[...] *Rozpoczęcie druku obwieszczeń o wprowadzeniu stanu wojennego, organizacji i przygotowania transportu. Wprowadzono kilkanaście poprawek w przygotowanym projekcie obwieszczenia dotyczących liternictwa i szaty graficznej. [...] Wymaga podkreślenia pełna gotowość towarzyszy z Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego ZSRR do realizacji prośby, mimo trudności wynikających między innymi z małej mocy urządzeń, na których zdecydowano się drukować. [Druk](#) ma być gotowy w ZSRR do 4 września. [...]*

26

- Z tajnych dokumentów MSW:

T a j n e . Egz. poj. [Informacja](#) dot. osobowych źródeł informacji w Zarządach NSZZ „Solidarność” na poszczególnych obiektach ochraniających przez Sekcję VI Wydz. III „A”.

- 1. Zakłady Mechaniczne im. Nowotki - tw „Ula” - członek Zarządu Zakładowego*
- 2. Warszawskie Zakłady Maszyn Budowlanych im. L. Waryńskiego - tw „Ludwik” - członek Zarządu Zakładowego*
- 3. Centrum Naukowo Produkcyjne Samolotów Lekkich „PZL-Warszawa” - tw „Sławomir” - tw „Mechanik” - członkowie Zarządu Zakładowego*
- 4. Zakłady Elektrotechniki Motoryzacyjnej „Zelmot” - tw „Jurek” - członek Zarządu Zakładowego*
- 5. [Huta Warszawa](#) - tw „Jan” - tw „Kowalik” - członkowie Zarządów Wydziałowych H.W.*
- 6. PP „Polmozbyt” - tw „Sławek” - członek Komitetu Zakładowego*
- 7. Fabryka Wyrobów z Metali Szlachetnych „WARMET” - kandydat na tw „Ar” -*

przewodniczący Zarządu Zakładowego

8. Fabryka Samochodów Osobowych - tw „Jankowski” - członek Zarządu Fabrycznego
[podpisane] Kierownik Sekcji VI Wydz. III „A” por. A. Grabarski.

31

• Z Komunikatu PAP:

Jak informuje rzecznik prasowy rządu - w 1981 roku zdarzyło się 67 wypadków zbezczeszczenia grobowców żołnierzy radzieckich poległych w walkach o wyzwolenie Polski albo pomników wzniesionych ku ich pamięci. Te hańbiące zdarzenia szczególnie liczne były w czerwcu i lipcu, kiedy dokonano 40 profanacji. [...] Nikczemne i nieobliczalne wyczyny pijanych młokosów są, niestety, efektem politycznej kampanii antyradzieckiej, prowadzonej w różnych biuletynach, pisemkach i ulotkach. Stanowią one efekt różnych wystaw i festiwali o programie godzącym w polsko-radziecką przyjaźń.